

**Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
Diş Hekimliği Uygulama ve Araştırma Merkezi**

Protez Laboratuvarı İşleyiş Talimatı

Doküman No.	SPL.TL.03
Yayın Tarihi	03.03.2019
Revizyon Tarihi	-
Revizyon No.	-
Sayfa No.	1/5

1.AMAC:

Laboratuvarda yürütülen çalışmaların etkili ve düzenli şekilde yürütülmesini sağlamak,iş gücü ve zaman kaybını önlemek,hasta ve çalışan güvenliğini en üst düzeyde tutmaktır.

2.KAPSAM : Hizmet alan hastaları ve çalışanları kapsar.

3.TANIMLAR:

Protez:Dişlerde madde kaybı ve diş eksikliği sonucu ortaya çıkan fonksiyonel veya estetik bozuklukların giderilmesinde kullanılan yapay oluşum.

Sabit Protez: Kron ve köprü protezini tanımlamak amacıyla kullanılan terim.

Kron:Tek bir diş üzerine yapılan protez tipi.

Köprü:Diş eksikliği olan bir bölgenin her iki taraftakidoğal dişlerden destek alınarak eksik diş veya dişlerin yerine konulması için yapılan protez tipi.

Tam Protez: Alt/ üst çenelerde dişlerin tamamının çekilmesi durumunda, sadece dişsiz kretler ve damak bölgesi ile desteklenen, hasta tarafından takılıp çıkarılabilen protezlerdir.

Hareketli Bölümlü Protez: Bir veya birden fazla dişin eksik olduğu durumda, dişler ve dokular tarafından desteklenen plastik ve/ veya metal parçalara sahip olan, hasta tarafından takıp çıkarılabilen protezlerdir.

Hassas Tutuculu Protez: Dişsiz boşlukların, mevcut komşu dişler üzerine yapılan sabit protezlerdeki çıkıt sistemine oturan hareketli protezlerle doldurulduğu kombine bir protez türüdür.

İmplant Üstü Sabit/ Hareketli Protezler: Eksik dişeri ve/ veya dokuları cerrahi olarak kemik içerisine yerleştirilmiş implantlardan destek alarak yerine koyan protezlerdir. İmplant sayısı/ konum gibi faktörlere bağlı olarak hareketli veya sabit olabilir.

4. SORUMLULAR

Laboratuvar çalışanları ve yöneticiler.

5.FAALİYET AKIŞI

Laboratuvar giriş çıkışları kontrollü olarak yapılmaktadır.Yetkisiz kişilerin laboratuvar ortamına girmesi yasaklanmaktadır. Ortamın havalandırma sistemi düzenli aralıklarla kontrol edilmekte filtreler değiştirilmektedir. Laboratuvar ortamının sıcaklık ve nem takibi kontrol altında tutulmakta ve kayıt altına alınmaktadır. Çalışanların koruyucu ekipman kullanması zorunludur (gözlük,eldiven,bone,yüz maskesi).

5.1 Protez Yapım Süreci

Ölçü alımı ilgili kurallar kapsamında;

-Ölçünün alındığı zaman, hasta adı -soyadı-hekim adı -soyadı bilgileri hasta kayıt fişinde yer almaktadır. Ölçü ile ilgili ölçünün alınması,ölçünün lab.kabulü ve alçı işleminin başladığı zaman bilgileri hasta takip formunda (PL. FR.34) kayıt edilmektedir.

Ölçü Kabul-red kriterleri şunlardır:

Hareketli protezler için:

Kabul kriterleri:

- Hastanın çene kretleri protez yapımına müsait olmalıdır.İyileşmemiş çekim yarası bulunmamalıdır.
- Ölçü sınırları yeterli derinlikte, frenilumlar, rugalar ve AH hattı belirgin olması, tüberleri içine almalı, retromandibular kabartı kaşık tarafından örtülmeli, ölçü yüzeyinde herhangi bir pürüzün olmaması bir total protez ölçüsünde en çok istenen durumdur.

Red kriterleri:

- Ölçü maddesi üzerinde hava kabarcığı boşlukları olması,
- Ölçü sınırlarının yeterli derinliğe kadar inmemesi
- Ölçü maddesinin ölçü kaşığından ayrılması
- Ölçü maddesinin yırtılması
- Ölçü yüzeyinin net olamaması
- Ölçüdeki dişlerin özellikler üzerine destek kancaların geleceği dişlerin net çıkması
- Ölçüyü açarken alçı dişlerin kırılması

Durumlarında ölçü üzerinde çalışma yapılmayıp reddedilir ve ölçü yenilenir.

Sabit protezler için:

Kabul kriterleri:

Kesik dişlerin birbirine paralel olması, yeterli kalınlıkta kesilmiş olması, okluzal yüzeyde yeterli mesafenin bırakılmış olması, vole sınırının uygun açılmış olması ve ölçüde net çıkması, üzerine protez gelecek mukozanın ölçüsünün net ve pürüzsüz çıkması sabit protez ölçüsü için en uygun durumdur.

Red kriterleri:

- Ölçü maddesi üzerinde hava kabarcığı boşlukları olması,
- Ölçü sınırlarının yeterli derinliğe kadar inmemesi
- Ölçü maddesinin ölçü kaşığından ayrılması
- Ölçü maddesinin yırtılması
- Ölçü yüzeyinin net olamaması
- Kesik dişlerin birbirine paralel yüzeylerden oluşmaması
- Kesik dişlerin karşıt çenedeki dişlerle arasında okluzal mesafenin çok az olması
- Kole sınırının uygun açılmaması ve ölçüde net çıkmaması
- İleri derecede çürük diş üzerine köprü ayağı gelmesi

Durumlarında ölçü reddedilir ve yenilenir.

Besleme ölçüsü:

Kabul kriterleri

- Besleme yapılacak protezin içi yeterince boşaltılmalı, böylece aradaki boşluğa ölçü maddesinin girmesi için yer açılmış olur.
- Ölçü maddesinin yeterli kalınlıkta tüm anatomik sınırları içine alacak şekilde net olması

Red kriterleri:

- Protezin içinin yeterince boşaltılmamış olması
- Protez içinde ölçü maddesinin hiç kalmamış olması
- Ölçü sınırlarının yeterli uzunluğa ve derinliğe sahip olmaması
- Ölçü yüzeyinde hava kabarcıklarının bulunması
- Uygun besleme ölçü maddesiyle ölçü alınmaması

Durumlarında ölçü reddedilir ve yenilenir.

Protetik Materyalin transferi:

Protetik materyal maksimum kabul edilebilir transfer süresi (ölçü kabul zamanı) **özellikle irreversible ölçü maddeleri 10 dk.ile** sınırlıdır.

20 dakikayı aşan materyal kabul edilmemekte, imha edilmektedir.

Protetik Materyalin laboratuvara kabul süreci:

Protetik materyalin kabulü ile ilgili tüm süreç kayıt altına alınmaktadır.Kayıtlarda tarih,saat,materyali gönderen bölüm /hekim ve kim tarafından kabul edildiğine dair bilgiler yer almaktadır.

Kayıt işlemi yapılmayan materyalin işlemine başlanmamaktadır.

Ölçünün gerektiğinde yenilenmesine dair kurallar şu şekildedir:

- Ölçü kaşıktan ayrıldıysa.
- Ölçüde hava kabarcığı, eksiklik v.s varsa,
- Teşhis ve tedaviyi engelleyecek bir yırtılma -bozukluk oluştuysa,
- İlerleyen provalar esnasında düzeltilemeyecek bir sorun oluşursa ölçü aşamasına dönülür.

5.2 Protezin yapımına ilişkin süreçler:

- Hasta ağızı protez yapımına uygun hale getirilir.
- Hastadan ölçü alınır.
- Ölçülerin alındığı tarih ve saat kaydedilir.
- Ölçü dezenfeksiyon işleminden sonra laboratuvara gönderilir.
- Ölçü kabul ve ret kriterlerine göre teslim alınır.
- Uygunsa ölçünün laboratuvara kabul ediliş tarih ve saati kayıt altına alınır.
- Protez laboratuvarında yapımına başlanır (sentrik kapanış, dişli prova vs. / metal prova, dentin prova v.s).
- Protez teslim edilir.

Protez yapımındaki kurallar ;

Ölçüye Hazırlık Aşaması:

- Protez için başvuran hastanın muayenesi yapılır ve gerekirse radyografi tetkikleri istenir.
- Planlaması yapılır, çekilecek, tedavi ve/veya prepare edilecek dişler tespit edilir hasta ağızı karar verilen protez yapımına göre hazırlanır.

Ölçü Alınması ve Ölçü Kayıt:

- Hasta ağızından ölçü alınmadan önce eldiven giyilir ve maske takılır.
- Karar verilen proteze göre hastanın ölçüsü hekimince alınır.
- Bunun için protezin ağızda yer alacağı bölgenin bir kopyasının elde edilmesi ve protezin laboratuvar aşamalarının alınan bu ölçüye göre yapılması gereklidir.
- Yapılacak hareketli ve / veya sabit protezin cinsi, yapım aşamaları ve bitim süresi, eğer mevzuatlar gereği hasta bir ücret yatıracaksa (katkı payı vb. gibi) bu ücretin ne kadar ve ne için olduğu hastalarımıza detaylı bir şekilde hekimince anlatılır.
- Klinikte ölçünün alındığı tarih ve saat kayıt edilir.
- Ölçü, dezenfekte edilerek ölçü taşıma poşetine yerleştirilir ve protezin ait olduğu hasta adı soyadı, hekim adının bulunduğu, yapılacak işin tanımının yer aldığı hasta kayıt formu ile ölçü gönderilmek üzere ilgili laboratuvara iletilir

Protezin hastanın ağızına uymaması durumunda yapılacaklar;

Modele oturtulup gerekli düzenlemeler yapılır. Hala sorun devam ediyorsa ya bir önceki aşamaya dönülür ve prova tekrarlanır ya da yeniden ölçü işlemine dönülür.

5.3 Laboratuvarda bulunan cihazların kullanımına yönelik süreçler:

Birimde bulunan tüm cihazların envanter listesi bulunmaktadır. Envanter listesinde;

- Cihazın adı,
- Markası ve modeli,
- Üretim ve hizmete girdiği tarih,
- Seri numarası,
- Temsilci firma bilgisi,
- Kalibrasyon takibi.

Cihazlara ilişkin bilgilendirme eğitimi personele verilmekte ve eğitim kayıtları saklanmaktadır.

Birim sorumlusunun kontrolünde ve erişebilir olunan dokümanlar;

- Kullanım kılavuzu,
- Kalibrasyon kayıtları ve serifikaları,
- Kalite control sonuçları,
- Cihaz bakım formları,
- Arıza bildirim formları,
- Firma iletişim bilgileri.

5.4 Protez teslim sürecine ilişkin süreçler:

Protez,laboratuvar tarafından teslim formu ile teslim edilmektedir. (PL.FR.33)

Teslim formunda bulunan bilgiler;

- Ölçünün alındığı tarih ve saat,
- Ölçünün laboratuvara kabul edildiği tarih ve saat,
- Model oluşturulması işleminin başladığı tarih ve saat,
- Protez teslim raporunun kayıt altına alındığı tarih ve saat.

5.5 Protez tesliminde bilgilendirme süreci:

Protez teslim süreleri sabit/hareketli/sabit+hareketli/implant üstü/her uygulama için değişir. Tek üyeli sabit bir restorasyon en geç 10 gün içerisinde, ara provalarda bir sorun yoksa teslim edilir. Daha çok üyeli işler veya nem sabit hem hareketli protez yapılacaksa bu süre 30 iş gününü bulabilir.

Protezin teslimi ile ilgili bir gecikme yaşandığı zaman hastalar şu şekilde bilgilendirilmektedir.:

Bu aşamanın neden tekrarlaması gerektiği hastaya anlatılır ve yeni bir randevu oluşturulur.

Protez kullanımı ile ilgili hastalar,hekim tarafından bilgilendirilmektedir.

Protezin tüm süreçleri geriye dönük kayıtlar ile incelenebilmektedir

6.Laboratuvar personelinin alması gereken eğitimler:

- Transfer kabı, transfer yöntemi,transfer sıcaklığı,transferrin doğru yöntemle ve belirlenen süre içerisinde gerçekleştirilmesi hususunda,
- Kabul işlemlerinin nasıl yapılması gerektiği konularında,
- Protezin yapımı aşamasındaki kurallara ilişkin,
- Laboratuvarda bulunan personelin cihazlar hakkında, arızalandığı durumlar ve sorunların nasıl giderilmesi gerektiği konularında eğitim alması ve eğitim kayıtların bulundurulması gerekmektedir.

6.İLGİLİ DOKÜMANLAR

PL.FR.34 HASTA TAKİP FORMU

PL.FR.33 PROTEZ TESLİM FORMU